

SEDMIČKA

číslo 21 December 2022 7. ZŠ, Brezová 19,
Piešťany



Milí žiaci, milí učitelia,

prvé číslo Sedmičky v novom školskom roku je konečne tu. Čas do najkrajších sviatkov roka a zároveň čas do polročného hodnotenia sa neúprosne kráti.

V tomto čísle Sedmičky sa pozrieme na pôvod Halloweenu a oslavu Vianoc.

Ďalej nebude chýbať rekapitulácia našich úspechov, tvorba našich žiakov, knižný a filmový tip či labyrint.

Vianoce už máme za dverami, tak mi preto dovoľte zapriať všetkým žiakom a zamestnancom našej školy príjemné a pokojné prežitie vianočných sviatkov a veľa šťastia, trpezlivosti, úspechov a dôvodov na úsmev v nadchádzajúcom roku 2023.

Mgr. Michal Jankovič

Obsah

Obsah	2
Naše úspechy.....	3
Školský parlament.....	7
Halloween	9
Vianoce	11
Naša tvorba	14
MS vo futbale Katar 2022.....	18
Tipy na voľný čas.....	19
Knižný tip.....	19
Kinotip	19
Potráp si hlavičku.....	20



Naše úspechy

Šport

V októbri sa uskutočnilo okresné kolo v **cezpoľnom behu**, z ktorého naši žiaci priniesli prvý tohtoročný úspech. Chlapci (*Daniel Haberern – 6.A, Tomáš Filus – 8.C*) dosiahli pekné **2. miesto**. Dievčatá skončili na **5. mieste**.



Slovenský jazyk

V okresnom kole **Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry** obsadila *Samuel Suchý (9.B)* **5. miesto**.



Anglický jazyk

Začiatkom novembra nás potešila skvelá správa – naša trieda **3.C** pod vedením Mgr. Renáty Suchej získala **1. miesto** v okresnom kole súťaže **Jazykový WocaBee šampionát 2022**. Počas jedného mesiaca sa súťaží v inovatívnej online aplikácii na učenie slovíčok - WocaBee.



Víťazstvo zabezpečilo žiakom III.C postup do krajského kola, v ktorom sa im podarilo obsadiť krásne **3.miesto**.

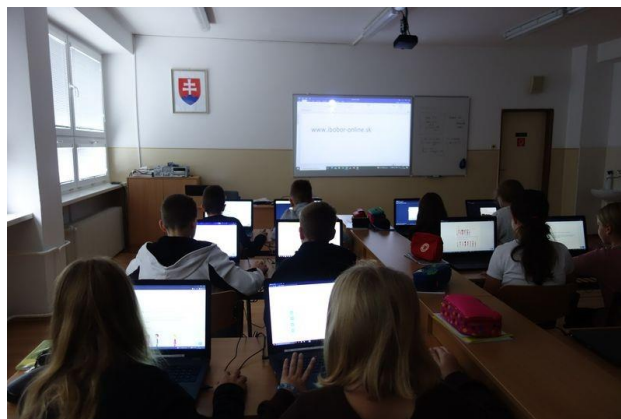
V súťaži sa nehodnotia konkrétne vedomosti žiakov, ale usilovnosť v precvičovaní a učení sa novej slovnej zásoby. Víťazstvo v okresnom kole je pre nás o to cennejšie, že celková účasť v štvrtom ročníku šampionátu dosiahla rekordný počet 47 735 žiakov a študentov z celého Slovenska.

Súťaž iBobor

7. – 11. november patril u nás on-line súťaži iBobor.

V kategórii **Bobrík** (2. – 3. ročník) súťažilo **70** žiakov, z ktorých boli 3 úspešní riešitelia.

Plný počet – 72 bodov – získal **Mathias Gono (2.A)**, **Timotej Petřík (3.C)** dosiahol 60 bodov a **Kaia Filipová (3.A)** 48 bodov.



V kategórii **Drobec** (4. – 5. ročník) súťažilo **117** žiakov, **27** žiakov bolo úspešných.

Plný počet – 96 bodov – získala **Tereza Hřčková (5.B)**, **Lukáš Mrva (5.B)** dosiahol 92 bodov. **Mária Šišková (4.A)** a **Emma Kucharová (5.B)** získali zhodne 84 bodov.

V kategórii **Benjamín** (6. – 7. ročník) súťažilo **30** žiakov, **10** žiakov bolo úspešných.

Najlepšie sa darilo **Nele Murínovej (6.A)**, ktorá získala najvyšší počet bodov 73,33 z celkového počtu 80 bodov. **Peter Bucko (7.B)** dosiahol 66,66 bodov a **Alexandra Gibalová (7.A)** 61,34 bodu.



V kategórii **Kadet** (8. – 9. ročník) súťažilo **23** žiakov, **12** žiakov bolo úspešných.

Michaela Maceková (8.C) získala najvyšší počet bodov – 73,33. Pekné výsledky dosiahli aj **Jakub Vavrínek (9.A)** – 69,33 b., **Samuel Mesák (8.A)** – 68 b z maximálneho počtu 80 bodov.



Technika

4. novembra sa naši žiaci zúčastnili okresného kola Technickej olympiády.

V kategórii A (súťaž dvojíc) zvíťazili **Ludomil Minek** a **Samuel Mesák** z 8.A, ktorí postúpili do krajského kola.

V kategórii B (súťaž jednotlivcov) získal 2. miesto **Maxim Vatrt** zo 6.C.

Matematika/Fyzika

Dňa 25. novembra sa uskutočnil 10. ročník medzinárodnej matematicko-fyzikálnej súťaže **Náboj Junior**.

Naši žiaci sa umiestnili najlepšie zo žiakov základných škôl v okrese Piešťany.

3. miesto získali: **Samuel Mesák** a **Ludomil Minek** z 8.A, **Oskar Džambazoviča** a **Eva Winterová** z 8.B

4. miesto získali: **Filip Jankech**, **Adam Kollárik** a **Jakub Vavrinec** z 9.A, **Samuel Suchý** z 9.B.



Výtvarná výchova

Žiaci 6.B sa zapojili do výtvarnej súťaže Cestujeme bezpečne autobusom vyhlásenej spoločnosťou **ARRIVA** v rámci **Európskeho týždňa mobility 2022**.

Do súťaže sa zapojili žiaci zo všetkých kútov Slovenska. Odborná porota hodnotila originalitu a kreativitu umeleckých prác.

Kolektív 6.B vyhral **výlet autobusom do ZOO** touto spoločnosťou.



Šport

V okresnom kole basketbalu v kategórii žiakov obsadili naši chlapci pekné **2. miesto**. V kategórii žiačok naše dievčatá skončili na **2. mieste**.



Školský parlament



Školský parlament vyhlásil na tento školský rok bodovanú súťaž Farebný deň v rámci celoročnej súťaže Naj trieda 2022/2023.

Pravidlá súťaže: **13. deň** v každom mesiaci bude farebný.

V tento deň prídu žiaci oblečení v určenej farbe. Ide o „vrchné“ oblečenie (tričko, sveter, mikina, košeľa, nohavice, sukňa, šaty).

Na oblečení môžu byť symboly, obrázky, písmo..., ale podklad musí byť danej farby.

- Bodovanie:** viac ako 5 žiakov v triede – 3 body
viac ako 10 žiakov v triede – 5 bodov
celá trieda – 8 bodov
triedna p. učiteľka – 2 body

Dátumy farebných dní a určená farba:

- 13. 11. – čierna farba
- 13. 12. – biela farba
- 13. 1. – modrá farba
- 13. 2. – červená farba
- 13. 3. – šedá (strieborná) farba
- 13. 4. – zelená farba
- 13. 5. – žltá farba

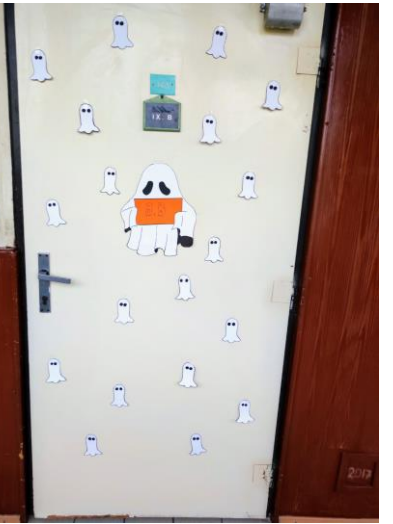


Cieľom je vyjadriť súdržnosť, kolektívnosť a empatiu.

Školský parlament vyhlásil celoročnú súťaž o NAJ triedu, v ktorej sa hodnotí najkrajšia a najoriginálnejšia výzdoba tried na 2. stupni. Prvá bola jesenná výzdoba. O celkovom víťazovi sa rozhodne na konci školského roka spočítaním bodov za všetky tematické výzdoby.

Žiaci s nadšením a radosťou vyzdobovali svoje triedy. Súťaž spojila triedne kolektívy, ktoré navzájom spolupracovali, snažili sa o nápadité a kreatívne výtvary. Za ochotu vytvoriť si krajšie a farebnejšie prostredie na škole, všetci žiaci dostali sladkú odmenu.

Ceníme si hlavne záujem o vytvorenie veselšieho a príjemnejšieho prostredia pre nás všetkých. Všetkým triedam ďakujeme za účasť.



Halloween

Predvečer Sviatku všetkých svätých – Halloween - sa oslavuje v noci z 31. októbra na 1. novembra prevažne v anglicky hovoriacich krajinách a v zámorí.

Halloween je slovo prevzaté z anglického výrazu „*All Hallows' Evening*“, čo doslova znamená „*predvečer všetkých svätých*“. Dnes ho poznáme ako komerčný sviatok spojený so strašidkami a s večierkami v kostýmoch. Jeho pohanský pôvod však siaha až k starému keltskému národu.



V dávnych časoch sa Kelti v noci z 31. októbra na 1. novembra lúčili s letom, ktoré patrilo bohyni života a vítali vládu kniežaťa a smrti Samhaina, ktorý vládol zime. Verili, že v túto magickú noc sa duše mŕtvych vracajú na zem a snažia sa ovládnuť všetko živé. Obliekali si strašidelné masky a maľovali sa vo viere, že v prestrojení sa zapáčia zlým duchom a tí ich potom nechajú na pokoji. Neskôr v časoch vlády katolíckej cirkvi chcel pápež Bonifác IV. zamedziť sláveniu pohanských sviatkov, a tak sa z keltského Samhainu stal „*Sviatok všetkých svätých*“ a nasledujúci deň (2.11.) bol vyhlásený za „*Deň všetkých duší*“. Názov Halloween zaviedla protestantská cirkev v 16. storočí.

Charakteristickým halloweensky symbolom je vydlabaná tekvica s otvormi v podobe tváre, zvnútra osvetlená sviečkou či kahancom, ktorá slúži ako lampáš. S jej vznikom sa spája zaujímavá povesť. Podľa írskoho folklóru bol Jack lenivý, ale lišiacky sedliak, ktorý okabátil a dolapil samotného diabla.



Nakoniec ho prepustil za sľub, že jeho duša sa nikdy nedostane do pekla.



O nejaký čas hriešnik Jack zomrel, do neba ho však nevzali a do pekla ho podľa dohody odmietol prijať diabol. Jack nariekal, že bez svetla nevie, kam sa má pohnúť a vtedy mu diabol dal žeravý uhlík z pekelného popola, ktorý nikdy nezhasne. Jack vydlabal pôvodne repu, dal do nej uhlík a vydal sa na nekonečné túlanie svetom hľadajúc miesto na spočinutie. Iná

legenda hovorí, že írsky národ vyrezával do repy desivé tváre pripomínajúce lebky zosnulých a sviečka, ktorú vkladali dovnútra, mala nepokojné duše mŕtvych odohnať. Neskôr repu nahradila pôsobivejšie vyzerajúca tekvica.

Postupom času sa sviatok u nás známy ako „*Dušičky*“ výrazne skomercializoval a zmodernizoval. V súčasnosti si ľudia najmä v Spojených štátoch amerických tematicky ozdobujú svoje obydlia, deti oblečené v kostýmoch navštevujú okolité domy a pýtajú sladkosti a večer sa organizujú bujaré oslavy v maskách. Na Slovensku je však obdobie týchto sviatkov pokojnejšie a venované hlavne zosnulým.



Vianoce

V spôsobe ako aj dátume slávenia Vianoc nachádzame očividné podobnosti s pohanskými sviatkami z konca decembra. Vytlačili účelovo kresťanské Vianoce severské slávnosti slnovratu či rímskych saturnálií?

Evanjeliá ani Skutky apoštolov sa k dátumu, dokonca ani ročnému obdobiu narodenia Ježiša nevyjadrujú. Niektorí historici z narážok na pastierov, ktorí v noci dohliadali na ovce pod holým nebom, usudzujú, že mohlo ísť o jar. V decembri by pastieri ovce zatvárali do chránených prístreškov. Väčšina historikov však varuje, že vyvodzovanie takýchto špecifických záverov z vedľajších detailov textu, ktorý je predovšetkým teologický a nie historiografický, nie je spoľahlivé.

Ranokresťanské písomnosti z druhého storočia naznačujú, že v tomto čase sa narodenie Ježiša neslávilo. Ich autori dokonca označujú slávenie narodenín ako také za pohanské. Na prelome druhého a tretieho storočia Klement z Alexandrie spomína, že bolo navrhnutých niekoľko možných dátumov Ježišovho narodenia, no ani v jednom prípade nešlo o 25. december. Vo



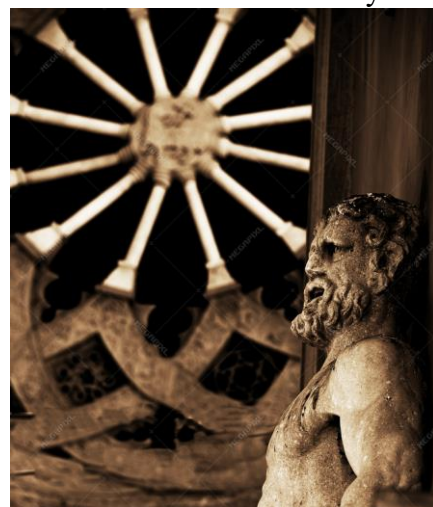
štvrtom storočí sa spomínajú dva dátumy, a to 25. december a 6. január (ktorý ako dátum Ježišovho narodenia dodnes slávia arménski kresťania). Presnejšie, 25. december sa v tomto kontexte spomína prvýkrát v Chronografii z roku 354.

Tradičný spôsob slávenia Vianoc má v mnohých prípadoch korene v rôznych pohanských sviatkoch. Nachádzame v nich obdoby vianočných dekorácií, zapalovania sviečok, bozkávania pod imelom, vianočného stromčeka, obdarovávanie, kolied, ako aj niektorých tradičných pokrmov. P

Podľa názorov niektorých historikov bol dátum Vianoc dokonca schválne ustanovený tak, aby nahradil populárne pohanské sviatky z konca decembra, konkrétne:

1. Zimný slnovrat (21. - 22. decembra, oslavy však miestami trvali do januára) – starobylý a veľmi populárny sviatok u mnohých severoeurópskych kultúr.

2. Saturnálie (17. decembra, neskôr oslavy trvali až do 23. resp. 30. decembra juliánskeho kalendára) – rímsky sviatok na počesť boha Saturna. Zahŕňal karnevaly, hostiny a obdarovávanie. Saturnálie pretrvávali aj potom, ako sa v roku



380 kresťanstvo stalo štátnym náboženstvom Rímskej ríše. Spomína ho ešte kresťanský kalendár Polemia Silva z roku 449, kedy už zrejme predstavoval len obyčajný karneval.

3. Dies Natalis Solis Invicti (25. december, slávené od roku 274) – Sol Invictus bol kult boha slnka, ktorý cisár Aurelián prakticky povýšil na štátne náboženstvo Rímskej ríše. Aurelián taktiež ustanovil Dies Natalis Solis Invicti, teda sviatok „narodenia nepremožiteľného slnka“. Neskorší cisári sa snažili, aby sviatok asimiloval saturnálie, čo napokon viedlo k tomu, že ich veľmi pripomínal. Niektorí historici, ako William Tighe, tvrdia, že sviatok bol na 25. december ustanovený preto, že dátum bol už v tom čase významný pre rímskych kresťanov.



4. 25. december ako deň Ježišovho narodenia (Iné božské bytosti) – konšpiračný film Zeitgeist spopularizoval myšlienku, že v rovnaký deň roka ako Ježiš sa podľa tradícií narodili aj viacerí iní bohovia staroveku, napríklad Horus, Mitra, Dionýz, Attis a iní. Tieto paralely (ako aj mnohé iné, ktoré film uvádza) sú však falošné.

Podľa rozšíreného názoru bolo ustanovenie dátumu Ježišovho narodenia na 25. december cieľným zásahom cirkvi, ktorá sa snažila nahradiť slávenie pohanských sviatkov sviatkom kresťanským. Takýto scenár dáva zmysel. Ako sme videli, konkrétny spôsob slávania Vianoc má z veľkej časti pohanský pôvod. Preberanie zvykov a tradícií je však jedna vec, ustanovenie dátumu Vianoc čosi celkom iné.

Staroveké písomnosti, ktoré máme k dispozícii, cieľné vytlačanie pohanských sviatkov Vianocami nenaznačujú. Ranokresťanskí autori skôr hovoria o zhode okolností, ktorá je údajne dôkazom, že „Boh uprednostnil Ježiša pred falošnými bohmi pohanov.“ Cieľné prekrytie zimných pohanských sviatkov sa prvýkrát spomína až v krátkej poznámke biblického komentátora Dionýza bar-Salibiho v 12. storočí. A malo ísť o presun slávania Ježišovho narodenia zo 6. januára.

Navyše, tretie storočie bolo obdobím, keď kresťania ešte nečerpali z pohanských tradícií. Práve naopak, kresťanská menšina sa snažila čo najviac odlíšiť a dištancovať od pohanskej väčšiny a jej náboženských zvykov. Nebolo to práve jednoduché, pretože viaceré náboženské rituály kresťanstva, ako eucharistie, hostiny na počesť martýrov, ako aj povaha pohrebných ozdôb, boli v tom čase pohanom vcelku povedomé. Tento prístup sa zmenil po konvertovaní cisára Konštantína v roku 312 - teda až od polovice štvrtého storočia sme svedkami prisvojovania pohanských slávností a tradícií.



Najstaršia explicitná zmienka o 25. decembri ako dátume Ježišovho narodenia pochádza z polovice štvrtého storočia. Vianoce 25. decembra ale slávila napríklad severoafrická skupina tzv. donatistov, ktorých okolo roku 400 spomína Augustín z Hippa. Táto konzervatívna komunita sa objavila začiatkom štvrtého storočia a tvrdohlavo odmietala akékoľvek zmeny. Jej zvyky podľa všetkého zostali rovnaké od čias jej vzniku a s najväčšou pravdepodobnosťou predstavovali staršie tradície siahajúce prinajmenšom do konca tretieho storočia.



Príčinou určenia 25. decembra za deň Ježišovho narodenia môže byť v skutočnosti dátum jeho smrti. Tertulián z Kartága ešte okolo roku 200 určil na základe evanjelií deň Ježišovho ukrižovania na ekvivalent 25. marca v našom kalendári. Z viacerých zdrojov vyplýva, že v tomto čase sa verilo, že Ježiš zomrel a bol splodený v rovnaký deň roka. Tvrdenie sa spomína napríklad v texte od anonymného autora „O slnovratoch a rovnodenostiach“ zo štvrtého storočia. Bol s ním oboznámený aj sv. Augustín, pričom koncept, že stvorenie a spása by sa mali diať v rovnakom čase, obsahuje už židovská Tóra.

Ako s tým súvisí 25. december? Nuž, 25. december je presne 9 mesiacov po údajnom dátume Ježišovej smrti. Východní kresťania sa na základe toho istého princípu, ale s trochu iným postupom (za východiskový dátum ukrižovania považovali náš 6. apríl) dopracovali k vyššie spomenutému 6. januáru, kedy Vianoce dodnes slávia niektorí východní kresťania.



S istotou môžeme skonštatovať, že deň, mesiac ani ročné obdobie narodenia Ježiša nepoznáme, pričom spôsob, akým slávime Vianoce, má v mnohých smeroch pohanské korene. No tvrdenie, že dátum Ježišovho narodenia bol na december, konkrétne 25. december, ustanovený iba za účelom vytlačenia pohanských sviatkov, je z viacerých dôvodov problematické. Pravdepodobnejšie je, že dátum slávienia Vianoc vychádza z prastarej rabínskej (a teda židovskej) tradície, podľa ktorej sa veľké veci dejú znova a znova v rovnakom čase.



Naša tvorba

Tiene, ktoré lovia svetlá hviezd

Ako začiatky končia a konce začínajú,
príbeh sa točí dokola
so svetlom severných hviezd,
svietiacim do temných miest.
Spomedzi všetkých ciest,
len jednou sa smieš viezť.
Zabudni na reťaze, ktoré ťa ťahajú,
zabudni na slzy, ktoré padajú,
skryté za maskou,
slzy dvoch hlasov.
Predsa len na konci dňa,
počas dlhého pádu
znova uvidíš tých,
ktorých si si raz pamätal.
Len si zachovaj uhol pohľadu.
Pozri sa na to,
čo si pre nich znamenal.
Spomeň si,
čo všetko si im dal,
čo všetko si im vzal.
Atrament robí tmavú mláku
v krajine chladného svetla
čierne jazero zaplňa stránku.
Predstav si,
čo by bolo zajtra, keby si neskočil,
zavri oči
a znova ži.



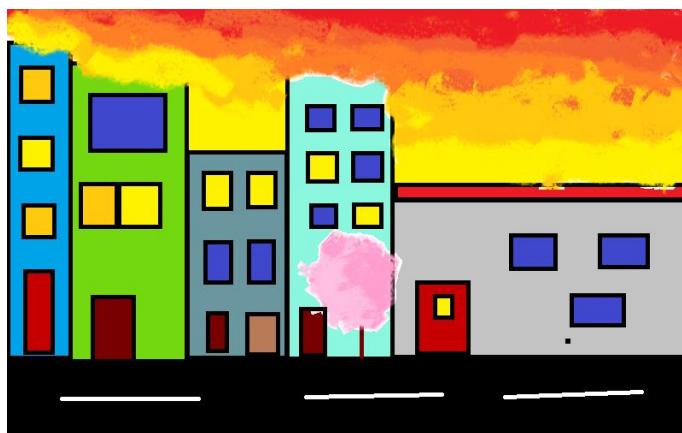
Richard Filípek 9.B

Z našej výtvarnej tvorby

Z hodín informatiky



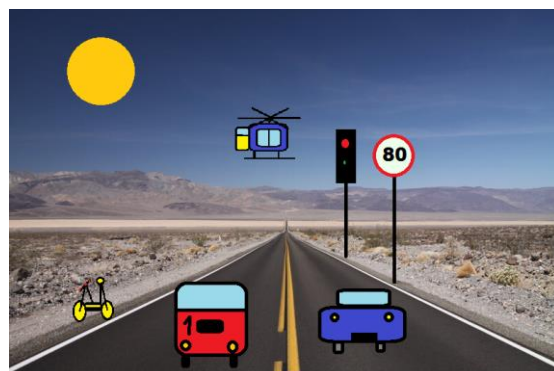
Nina Frištáková – 5.A



Anna Buchmanová – 5.B



Zara Viktória Giacková – 5.B



Isabela Baláková – 6.B



Matej Adamovič – 6.A



Federika Folajtárová – 6.A



Zina Juríčeková – 6.B



Sascha Čumpelíková – 6.C

Z hodín výtvarnej výchovy





MS vo futbale Katar 2022



Štyri roky uplynuli a najväčší futbalový sviatok planéty je späť. Tento raz v netradičnom novembrovo-decembrovom čase. Francúzsko, ktoré získalo titul majstra sveta v Rusku v roku 2018, príde s rovnakými ambíciami aj do Kataru, kde sa od 20.11. do 18.12. 2022 uskutoční svetový šampionát vo futbale. Slovenský fanúšik sa opäť nekvalifikovalo a udatne bojovalo v kvalifikácii, no záverečné zápasy nevyšli podľa predstáv fanúšikov, a tak sa nám brány do Ruska zatvorili.

Maskot futbalových MS 2022 v Katare bude postavička, ktorá pripomína rozprávkové lietajúceho ducha Caspera. Obsahuje prvky arabských krajín. Postava pripomína gutru, pokrývku hlavy, ktorú nosia

muži z Kataru a celého Arabského polostrova. Tvorcovia ho pomenovali La'eeb, čo v arabčine znamená talentovaný hráč. Na jeho maskota sa zniesla aj vlna kritiky, nakoľko má reprezentovať ducha robotníkov, ktorí zahynuli počas výstavby štadiónov na MS v Katare.

Oficiálne štatistiky vravia, že počnúc decembrom 2010, kedy padlo rozhodnutie uskutočniť MS vo futbale v Katare, v krajine zomrelo priemerne 12 robotníkov zo zahraničia za deň. Malo ísť predovšetkým o lacnú pracovnú silu z Pakistanu, Indie, Bangladéša, Nepálu a Srí Lanky.

Svetový šampionát sa bude hrať na štadiónoch v mestách Dauha (2), Al-Rayyan (3), Al Khor, Al-Wakra, Lusail.

Skupinová fáza

A-skupina: Katar, Ekvádor, Senegal, Holandsko

B-skupina: Anglicko, Irán, USA, Wales

C-skupina: Argentína, Saudská Arábia, Mexiko, Poľsko

D-skupina: Francúzsko, Austrália, Dánsko, Tunisko

E-skupina: Španielsko, Kostarika, Nemecko, Japonsko

F-skupina: Belgicko, Kanada, Maroko, Chorvátsko

G-skupina: Brazília, Srbsko, Švajčiarsko, Kamerun

H-skupina: Portugalsko, Ghana, Uruguaj, Južná Kórea



Tipy na voľný čas

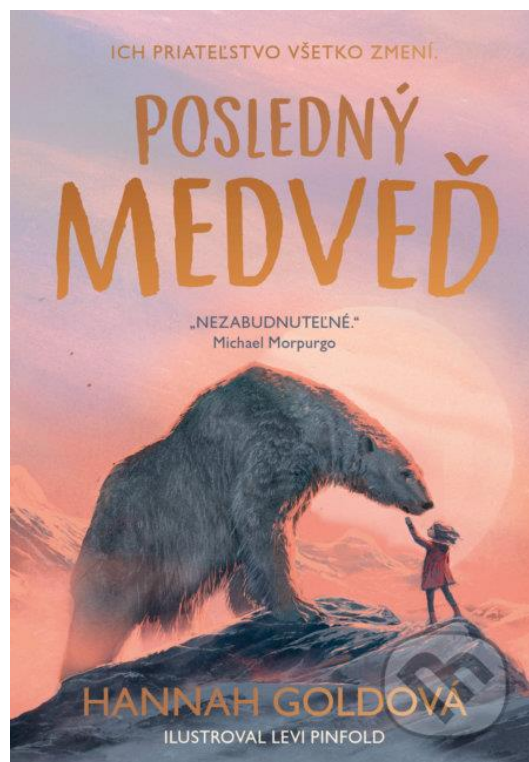
Knižný tip

Hannah Gold – Posledný medveď

Kniha Posledný medveď je oslavou lásky k prírode a nezabudnuteľným dobrodružstvom so srdcom veľkým ako medveď.

Na Medveďom ostrove už nezostali žiadne ľadové medvede. Aspoň tak to malej April tvrdí jej otec – vedec, ktorý sa zaoberá skúmaním počasia. On ju zavedie na vzdialenú arktickú základňu, aby sa tam mohol venovať svojmu výskumu. No April, napriek všetkým tvrdeniam dospelých, jedného medveďa naozaj stretne. Je vyhladovaný, osamelý a ďaleko od domova. Odvážne dievča je odhodlané zviera zachrániť a vydáva sa na najdôležitejšiu cestu svojho života...

Dobrodružný príbeh doplnený emotívnymi čierno-bielymi ilustráciami si získal srdcia detí aj dospelých po celom svete. Jeho poslaním je ukázať, že nikto nie je príliš mladý alebo bezvýznamný na to, aby niečo zmenil. Toto výnimočné dielo nenechá nikoho na pochybách, že každý človek môže urobiť niečo pre záchranu našej planéty.



Kinotip

Avatar: Cesta vody

Očakávaný film od vizionárskeho režiséra Jamesa Camerona sa konečne v decembri predstaví na filmovom plátne.

Od prvej časti uplynulo už dlhých 13 rokov. Opäť sa vrátíme na planétu Pandora, kde žije Jake Sully so svojou rodinou a užíva si pokoja. Ten však nebude trvať dlho a hrozba z minulosti sa vráti a udrie v plnej paráde. Nebude na to našťastie sám. Spojí sily s Neytiri a armádou Na'vi, aby ochránil a svoju planétu a zachránil svoju rodinu.

Potráp si hlavičku

